

De Tuin van het Jaar 2017: villatuin in Ermelo, ontworpen en aangelegd door De Kunst van het Scheppen. Bron: VHG

De meest bijzondere tuin van Nederland

De genomineerden van de VHG-wedstrijd Tuin van het Jaar 2018 op een rij

Branchevereniging VHG heeft ook dit jaar alle hoveniersbedrijven uitgedaagd om hun mooiste tuin in te sturen voor de wedstrijd Tuin van het Jaar 2018. Na de eerste beoordeling op papier heeft de vakjury een aantal geselecteerde hoveniersbedrijven bezocht. Daar gaven de genomineerden een presentatie van de door hen ingezonden tuin. In het voorjaar van 2018 maakt VHG de winnaar bekend. De genomineerden van dit jaar stellen zich in vakblad De Hovenier nog maar eens voor via hun mooiste stukje werk.

Auteur: Santi Raats

De directie Jan Verhoeven (links) en Fons Linders.

10 min. leestijd

ACTUEEL

Villatuin vol bloemen, ontworpen en aangelegd in 2009 en 2012 door Fons Linders Tuinmeesters

In de projectfotogalerij van Fons Linders Tuinmeesters passeren alleen grote projecten de revue. Dat geldt ook voor hun inzending voor de VHG-wedstrijd Tuin van het Jaar 2018: een villatuin in Eindhoven, grenzend aan landgoed de Wielewaal waar voorheen Frits Philips woonde, vol met vaste planten en bloemen.

De tuin is in twee fases aangelegd. Linders legt uit: 'De opdrachtgevers kochten een bouwkaal erbij en dat hebben ze bij de tuin getrokken. Daarvoor hebben we het eerste ontwerp aangepast, maar we konden het ook voor een groot deel integreren in het tweede ontwerp.'

'De opdrachtgevers hebben het meeste geïnvesteerd in hun eigen woon- en leefgenot'

Parksfeer

De villatuin grenst aan landgoed de Wielewaal. 'Daarom wilden de opdrachtgevers een parkachtige tuin met een vijver en een naadloze aansluiting op de vegetatie van dit landgoed', vertelt Linders.

'Ook wilden ze een vrije zichtas hebben over de hele tuin, inclusief de vijver. En ze vroegen of we er in het ontwerp rekening mee konden houden dat de bouwkaal na verkoop van de grond eventueel bebouwd zal worden. De wens was dat de vijver dan kon blijven.'

Rijke borders en wandelpaadjes

Maar de opdrachtgevers hebben toch veruit het meeste geïnvesteerd in hun eigen woon- en leefgenot, zo blijkt. 'We hebben wandelpaadjes, zitplekjes, mooie uitzichtpunten en zeeën van bloemen en vaste planten aangelegd, met onder meer Zeeuws knoopje, bergsteentijm, daglelie, wederik, kattenstaart, vingergras, duizendknoop, sierklaver, ruit, Chinese pioenroos, brunel, kogelbloem, pimperl, leverkruid en siergrassen. Deze rijkelijk begroeide borders passen natuurlijk uitstekend in een parktuin.'

Vijver en aansluiting op het landgoed

'Op de ondergrond voor de vijver lag eerst een tennisbaan; daarvoor moesten we eerst grond afvoeren. We hebben een natuurlijke vijver gemaakt met een bodem van leem in plaats van folie. Daarin staat natuurlijke, rijke begroeiing, zoals *Scirpus lacustris*, *Lysichiton americanus*, *Acorus calamus* 'Variegatus', *Alisma parviflora*, *Nymphaea calthra palustris* en *Sagittaria sagittifolia*. In de vijver staat een fontein ter decoratie, maar ook ter aanvulling voor de grondwaterstand.

Aan de achterkant van de tuin staan mooie grote eiken op de grens van het landgoed. Daar hebben we lichtergroen gekleurde treurwilgen en knotwilgen tegenover gezet, als contrast tegen de donkergroen gekleurde grote hoge eiken. Ook hebben we *Taxus baccata* 'Henri Gevers' aangeplant.'

De tuin is gestyled met een Midden-Oosters tintje.

De eigenaren van Hendriks Hoveniers: Jeroen Hendriks (links) en Diderik Corts (rechts).

Lounge-leeftuin, in 2016 ontworpen en aangelegd door Hendriks Hoveniers Didam

De van Larenstein afkomstige eigenaar van Hendriks Hoveniers, Diderik Corts, vertelt hoe de lekkere (groene) stadstuin in Arnhem, gelegen tegen de rand van een stuwwal in samenwerking met de tuinarchitect is ontworpen en aangelegd: 'De opdrachtgevers hebben twee kinderen en wonen in een hippe buurt.' De tuin heeft een speels hoogteverschil dat door een creatieve oplossing een meerwaarde van de tuin is geworden.

Op het hele gezin gericht

Het hoogte verschil is opgevangen mede door een massief waterelement en daardoor een echte meerwaarde in de tuin. Met name voor de kinderen die met zomers weer kunnen spelen en spetteren met water. Corts: 'Water geeft toch een extra dimensie, extra beweging in de tuin. In het ontwerp hebben we gekozen voor een groot ruim terras naast de keuken, waar het gezin heerlijk kan

tafelen. Achter in de tuin hebben we een geborgen en relaxte loungehoek gecreëerd met een exclusieve overkapping die gemaakt is van staal in combinatie met robuust eiken. Dit is een fijne plek geworden om heerlijk in de avondzon te zitten. Er is gebruik gemaakt van een diverse bloeiende en groenblijvende beplanting, met als eyecatcher de oude perenboom. Dit geeft de tuin meteen karakter, de eigenares vindt het een prachtige sfeerbepaler.'

Andere tuinelementen

Ook bevat deze stijlvolle tuin een tuindouche, met zowel warm als koud water. 'Het hele jaar rond kan er buiten gedoucht kan worden indien gewenst, een extra luxe. Er zijn meerdere terrassen met loungebanken, natuurstenen trappen en spannende hoekjes. De cortenstale elementen in de tuin maken de tuin eigentijds en exclusief. Alle moderne gemakken zijn aanwezig in deze stads-

tuin, zoals heaters, geïntegreerde muziekboxen en prachtige verlichting.'

Duurzaamheid

Het gebruikte hout is FSC-hout, maar Corts ziet alle toegepaste materialen als duurzaam. 'Omdat het simpelweg goede en exclusieve materialen zijn. Deze hoeft je niet te vervangen op korte termijn,' garandeert hij.

Styling

De tuin is verder door de eigenaars gestyled met een Midden-Oosters tintje aan de kussens, lampen en kleden. Het is een moderne lounge-leeftuin geworden waar de bewoners én hun kinderen kunnen ontspannen én die hun woongenot vergroot zegt 'Corts tot slot.'

Tropische verrassingstuin, ontworpen door Donders en Van der Heiden en in 2015 aangelegd door Paul Casteleijn Hoveniers

Paul Casteleijn

Vier op een rij: compacte voortuinen, in 2014 ontworpen en aangelegd door Lindenbosch tuinarchitectuur

Sjoerd van der Linden studeerde in 2004 af als landschapsarchitect aan de Wageningen Universiteit. In zijn dagelijks werk wordt hij geïnspireerd door het landschap. Hij is steeds op zoek naar evenwicht in een tuin. 'Daarmee bedoel ik ruimte voor groen en gebruik', verklaart hij. Het project dat hij heeft ingezonden voor de wedstrijd Tuin van het Jaar 2018, bestaat uit vier kleine, naast elkaar gelegen voortuinen in Noordwijk. 'Ook in kleine tuinen kun je je doel bereiken.'

Het kan anders!

De voortuinen zijn elk 2,5 bij 5 meter. 'In een kleine ruimte kun je ook iets moois bereiken; dat wilde ik graag laten zien', aldus Van der Linden. 'Aan de overkant van de straat liggen dezelfde maat tuinen, maar die zijn allemaal betegeld.'

Klein maar slim

'Bij gebrek aan ruimte moet je slim zijn', is Van der Lindens devies. 'De voordeuren liggen twee aan twee naast elkaar; dat gaf de mogelijkheid een gemeenschappelijk pad te creëren. Door de T-vorm van het pad ontstaat er meer ruimte voor groen aan de voorzijde. Daarnaast hebben we gebruik gemaakt van gaaspanelen met klimplanten. De beplanting en de materialen die bij de tuininrichting zijn toegepast, vormen een eenheid, maar onderling zijn er subtiele verschillen; de kritische kijker zal ze zien.'

Een boom kan altijd

'Ik heb bomen toegepast omdat ik van mening ben dat in elke tuin een boom kan, hoe klein ook. In deze tuinen heb ik *Gleditsia triacanthos* 'Sunburst' geplant, die goed zonlicht filtert, en *Pyrus salicifolia* 'Pendula', die een kenmerkende hangvorm heeft. Bij het planten is rekening gehouden met het

zicht vanuit de woning. De bomen zorgen voor een mooie overgang van de border naar de gevel. Bomen zijn bovendien ideale aanvliegroutes voor vogels.'

Zitplaats genoeg

Omdat de vier opdrachtgevers de koppen bij elkaar hadden gestoken om gelijktijdig de tuinrenovatie aan te pakken, bespaarden zij een hoop kosten. Ze hadden een aantal wensen gemeen: ze wilden een zitplek, jaarrond bloeiende beplanting en een onderhoudsvriendelijke tuin. 'Bij de borders heb ik bijvoorbeeld betonnen keerelementen van 40 cm hoog aangebracht, als vaste zitgelegenheid in de tuin. Op het grind met stabilisatieplaten is er ruimte voor verplaatsbaar meubilair.'

Bloeiende beplanting

'Om het hele jaar rond een bloeiende en kleurrijke voortuin te hebben, is diversiteit in de beplanting toegepast. Iedere tuin heeft zijn eigen specifieke beplanting. Om enkele soorten in willekeurige volgorde te noemen: gipskruid, kruipijm, klokjesbloem, salie, schoenlappersplant, fuchsia, zonnehoe, dropplant, vuurpijl, daglelie, winterjas-mijn, vuurdoorn, monnikspeper en kamperfoelie. Sommige planten groeien mooi over de keerwand

Sjoerd van der Linden

heen.' Om alle beplanting in goede staat te houden, heeft Van der Linden de voortuinen in onderhoud. 'Zo blijven de voortuinen voor iedereen een eyecatcher', aldus de hovenier.

De eigenares van de tuin werkte jarenlang in de tropen. Het was de taak van de tuinarchitect om de sfeer waarin ze jarenlang had doorgebracht, overal in de tuin te laten weerklinken.

Paul Casteleijn vertelt: 'De tuin is voor de helft overdekt door middel van een kas. Dit gedeelte fungeert als een tweede kamer. Hierin staan de echte tropische planten. Verderop in de tuin staan ook tropische planten, maar wel soorten die beter tegen ons klimaat kunnen, hier en daar met behulp van de nodige maatregelen.'

Tropische vegetatie

Zo staat er een bananenboom, die in de winter moet worden afgedekt, en een vijgenboom, die wel een normale winter aankan, maar bevroert in een strenge winter. 'Gelukkig groeien vijgen snel weer aan als ze bevroren zijn geweest', aldus Casteleijn. 'Er staan ook palmen, die tegen ons klimaat kunnen mits ze beschut staan. Deze tuin

De tuin bevat tropische soorten die beter tegen ons klimaat kunnen, soms met hulp van wat maatregelen

is een patiotuin, dus beschut staan ze. Ook staan er *Canna's*, die soms overwinteren. En *Datura's* in potten, maar deze moeten elk jaar worden verversen.'

Beleving

In de tuin ligt een vijvertje van 1 bij 1 meter. De planten krijgen water door middel van een druppelirrigatiesysteem en de eigenares sproeit de rest handmatig. De schuifpui in de achtergevel van de woning kan heel ver open. 'Hierdoor heeft de opdrachtgeefster een optimale beleving van haar tuin', aldus Casteleijn. 'Het enthousiasme van de opdrachtgeefster maakte dit project extra bijzonder. We hebben het eindresultaat echt samen bereikt.'

Moderne leef-werktuin met buitenkamer, ontworpen en aangelegd door Somers Hoveniers

De opdrachtgevers, een jong stel met een kindje in Valkenswaard, wilden zowel zakelijk als privé gebruikmaken van de ruimte, maar wel zó dat privé en zakelijk gescheiden blijven.

Willem Somers, de eigenaar van Somers Hoveniers, vertelt: 'Van deze tuin rond een vrijstaande nieuwbouwwoning hebben we een belevingsruimte gemaakt, wat altijd ons streven is. Het buitenverblijf hebben we dwars over het perceel gelegd, om de gewenste scheiding aan te brengen. Daarnaast zorgt een coulissenmuur met natuurstenen uitstraling voor een scheiding tussen zakelijk en privé.' De muur wordt volgens Somers 's avonds uitgelicht, voor een sprookjesachtig tafereel.

Het buitenverblijf

Uit een eikenhouten frame is het tuinverblijf opgetrokken, met daarin zwarte stalen raamkozijnen. Het verblijf bevat een buitenkeuken en een haard en is gedecoreerd met industriële lampen en een boomstamtafel. De eigenaar heeft door de week en overdag geregeld zakelijke gesprekken in het tuinverblijf. Somers legt uit: 'Dan zijn de shutters van de woning dicht, zodat het verblijf is afgesloten van het huis. In het weekend en 's avonds gaan de shutters open en is het tuinverblijf voor het gezin.' Het deel achter het verblijf is ook een privégedeelte.

Beplanting en verharding

'We hebben beplanting met veel kleur en variatie uitgezocht die continu bloeit', zegt Somers. 'De tuin ligt op het zuidwesten, waardoor de zon volop aanwezig is op het terras tegen de woning. Om privacy en sfeer te creëren, hebben we leibomen tegen de vergrijzde muur gezet. De erfafscheiding is een gaashekwerk met hederabeplanting.' Somers heeft gebakken dikformaten, betonklinkerkei, Geo-antica, lineair wildverband en betontegel Schellevis toegepast.

Bijzonder is dat je dit soort ruimte invullingen meestal ziet op grotere percelen. Somers: 'De tuin is lang en smal. Daarom hebben we het buitenverblijf horizontaal in de tuin geplaatst, wat een ruimtelijk effect creëert. Door een muurtje van wildverband over de breedte van het perceel te leggen, hebben we breedtewerking gecreëerd. Bij dit project zijn kosten noch moeite gespaard om de gewenste functie en uitstraling aan de tuin te geven. De opdrachtgevers hebben hun eigen droom verwezenlijkt en niet gedacht aan de verkoopwaarde, met als resultaat dat ze nu enorm veel woongenot hebben.'

Willem Somers

Stadse gezinstuin, in 2016 ontworpen en aangelegd door Biesot Tuinen en Parken

De eigenaren van de stadse gezinstuin die Biesot Tuinen en Parken heeft ingezonden voor de VHG-wedstrijd Tuin van het Jaar 2018, raakten geïnspireerd door foto's van Biesot-tuinen in een tuinboek van fotografe Modeste Herwig.

Ontwerper Bart Biesot vertelt: 'Omdat het een stadstuin is, is hij relatief klein, wat voor mij een mooie uitdaging was. Het stel heeft drie jonge kinderen, dus ze wilden een trampoline in de tuin en in ieder geval een schommel-hangbank plus grote loungezit.'

Functioneel en esthetisch

Omdat de eigenaren veel werken, wilden ze een onderhoudsintensieve tuin, die ze veel kunnen gebruiken. Biesot: 'Als verharding hebben we keramiektegels gelegd, die makkelijker schoon te

maken zijn dan de gemiddelde betontegel. We hebben de tegelvoegen opgevuld tegen onkruid met een langzaam waterdoorlatende voegmortel. Ook de vlinder is gemaakt van composite, zodat hij makkelijk schoon te houden is en niet glad wordt in de winter.'

Behalve dat hij functioneel moest zijn, was de wens om deze tuin ook esthetisch te betrekken bij het huis. Biesot: 'Huis en tuin vormen één geheel, bijvoorbeeld doordat we de erfafscheiding in het wit doorgetrokken hebben in de tuin, gemaakt uit

aluminium platen die wit zijn gespoten. Het tuingevoel hebben we gecreëerd met grote buxusbollen in het midden van de tuin en groene elementen op de erfafscheiding. Deze groenelementen zijn onderhoudsintensief. Rond de trampoline hebben we een *Elaeagnus ebbingei*-haag (olijfwilg) aangebracht, zodat hij uit het zicht staat. Zoals je ziet, kun je met kleine stukken groen een groot groenbeeld vervaardigen. Je kijkt wel over de groene elementen heen naar de rest van de tuin, zeker als je erin staat, dus er is volop doorkijk en overzicht. Maar vanuit het huis is het tuinbeeld groen en rustig. Voor de hangbank hebben we een pergola gemaakt van hardhout. Die staat direct bij de achterzijde van het huis.'

De eigenaren werken veel, dus de beplanting en materialen zijn onderhoudsintensief

Efficiënt omgaan met beschikbare ruimte

De loungebank is ter plekke gemaakt. 'Het zitelement bestaat eigenlijk uit twee klepbanken, zodat ze ook kunnen dienen als opbergruimte', vertelt Biesot. 'Door de bank tegen de erfafscheiding te zetten, ga je het efficiëntst met de ruimte om en kun je een grotere bank neerzetten dan wanneer je een bank los in de ruimte plaatst.'

Aankleding

De styling van alle groeninrichtingen die Biesot Tuinen en Parken maakt, wordt verzorgd door Esther, Barts vrouw. Esther Biesot: 'Boven de loungezit hangt een DCW-Editions-outdoorlamp vanaf de erfafscheiding, met een arm van 90 cm. Een kleinere DCW-lamp hangt boven de buitenkeuken en aan het huis. De aankleding, zoals het kleed en de kussens, zijn afgestemd op de smaak van de bewoners en het interieur van de woning. Hierdoor wordt de tuin een persoonlijke beleving en vormt hij een kloppend geheel.'

Be social

Scan of ga naar:

www.dehovenier.nl/artikel.asp?id=7-7313

Rustgevende subtiele patiotuin, in 2013 ontworpen en aangelegd door De Rooy Hoveniers

Gunther de Rooy heeft in deze rustgevende patiotuin niet gekeken naar wat praktisch is, maar wat esthetisch belangrijk is. De Rooy stelt het daarbij altijd op prijs als de klant kritisch is, want dat houdt hem extra scherp. 'Ik vind het ook leuk om keuzes te beargumenteren. Overal zit een gedachte achter.'

Mooi schilderij vanuit alle hoeken

'Natuurlijk gaat het er in de eerste plaats om wat de klant belangrijk vindt en in zijn of haar tuin wil terugzien. Maar daarna ga ik kijken naar wat esthetisch het mooiste beeld geeft, vanuit alle hoeken.' De Rooy heeft zich niet teveel bezig gehouden met zichtlijnen. 'Er wordt altijd zo gezocht naar lijnen, maar hoe vaak sta je nou op dat punt voor die zichtlijn? In dit geval kijkt men zowel vanuit de slaapkamer, het kantoor als de keuken naar de tuin. Vanuit alle hoeken in het huis moest de tuin een mooi schilderij worden! Er staan vaste planten net voor het keukenraam, de slaapkamer kijkt uit over een kruidenhoek en vanuit het kantoor zie je losse potten met Agapanthus. Ik heb gekozen voor veel diversiteit in het toegepaste sortiment, met veel excentrieke, bijzondere plantjes in plaats van grote groepen planten.'

Groene tuin waar je ook kunt zitten

'De tuin is bijna vierkant, maar oogt dieper door het gebruik van cortenstaal in de lengte-assen. De vloer in de tuin is geen vast terras; het zijn meer losse vlekken, vooral bestaande uit half-verharding en zo min mogelijk tegels. Ik probeer spontaniteit aan te brengen in tuinen en ze een aanblik te geven alsof de groeninrichting altijd al zo geweest is. In plaats van overal terrassen te maken, leg ik liever natuurlijke ruimtes aan waarin je ook kunt zitten. Achter in deze tuin kunnen nog net twee stoeltjes staan in de schaduw. Daarmee blijft het groene beeld behouden, wat niet gebeurt als je er een terras aanlegt.'

Beweging

Door het waterornament zit er beweging in de tuin; het water loopt van het ene naar het andere punt over een steen en over de grond naar een bassin. Het water geeft een spiegelend effect aan het natuurstenen ornament. Het bassin is een drink- en wasbak voor vogels, maar ook een speelplek voor de kleinzoon van de tuineigenaars.

Natuurlijke achterwand

Omdat er voorheen een winkelcentrum met neonreclame tegen de achterkant van de tuin lag, is er op de erfgrans aan de achterkant een natuurlijk ogende, dichte houten wand opgetrokken met isolerend materiaal en blauwe regen erboven. 'Het winkelcentrum is inmiddels gesloopt', vertelt De Rooy, 'maar de wand dient nog steeds als natuurlijke rustige achterzijde.'

Gunther de Rooy